

Mecanismul Independent de Raportare

Raport privind
Rezultatele: Republica
Moldova 2023–2025

Open
Government
Partnership

Independent
Reporting
Mechanism

Cuprins

Rezumat executiv	0
Secțiunea I. Observații cheie	4
Secțiunea II. Rezultate timpurii	7
Secțiunea III. Participare și Co-Creare	15
Secțiunea IV. Metodologie	19
Anexa I. Date privind Angajamentele	21

Declinarea responsabilității: Această publicație a fost produsă cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul său reprezintă responsabilitatea exclusivă a Mecanismului de Raportare Independentă (IRM) și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene. Evaluările IRM sunt realizate independent, în colaborare cu cercetători naționali, revizuite de personalul IRM și supervizate de Grupul Internațional de Experti (IEP) pentru a garanta independența, obiectivitatea și cercetarea bazată pe dovezi.

Funded by the
European Union

Independent
Reporting
Mechanism

Rezumat executiv

Planul de acțiune OGP al Republicii Moldova pentru 2023–2025 a înregistrat niveluri ridicate de implementare și o colaborare puternică între guvern și societatea civilă. Rezultatele timpurii sunt vizibile în reformele legislative participative și în instrumentele îmbunătățite de acces la informații, susținând alinierea țării la cerințele de aderare la Uniunea Europeană. Schimbările din cadrul forumului său cu multiple părți interesate, cum ar fi implicarea unor organizații suplimentare ale societății civile dincolo de membrii săi de bază, au extins gradul de conștientizare și participarea la procesul OGP.

Implementare

Cel de-al cincilea plan de acțiune al Republicii Moldova pentru 2023–2025 a cuprins inițial șase angajamente. Acesta a fost modificat în decembrie 2024 pentru a adăuga un angajament referitor la publicarea și reutilizarea datelor. Majoritatea angajamentelor s-au extins asupra domeniilor de politici acoperite în planurile de acțiune anterioare, cum ar fi accesul la informații, participarea publică, anticorupția și achizițiile publice, și au implicat consolidarea capacităților și dezvoltarea abilităților pentru funcționarii publici. Mai multe angajamente au presupus adoptarea de noi legi și reglementări sau implementarea legislației adoptate cu puțin timp înainte de ciclul planului de acțiune, cum ar fi Legea privind Accesul la Informații.

Angajamentele au avut un nivel ridicat de finalizare, cinci din șapte fiind complet sau substanțial finalizate.¹ Domeniile de politici evaluate ca fiind promițătoare în Revizuirea Planului de Acțiune a IRM—privind accesul la informații (Angajamentul 1) și participarea publică în luarea deciziilor (Angajamentul 2)—au generat cele mai notabile rezultate timpurii.² Aceste angajamente au ajutat la operaționalizarea principiilor de guvernare deschisă pentru care societatea civilă a pledat de mulți ani. Ele constituie, de asemenea, etape importante în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (UE) în cadrul Clusterului 1: Fundamentele procesului de aderare.³

La prima vedere

NIVEL DE FINALIZARE

5/7

Angajamente finalizate sau substanțial finalizate

REZULTATE TIMPURII

5/7

Angajamente cu rezultate timpurii

2/7

Angajamente cu rezultate semnificative

OBSERVAȚII CHEIE

- Angajamentul politic puternic, stimulat de integrarea în UE, a condus la rezultate timpurii solide în ceea ce privește accesul la informații și participarea publică.
- Colaborarea dintre guvern și societatea civilă a condus la o implementare puternică a angajamentelor și la o mai mare adoptare a practicilor de guvernare deschisă în sectorul public.
- Sprijinul internațional, în special finanțarea UE, a asigurat un nivel ridicat de implementare a angajamentelor axate pe transparență.

S-au îndeplinit cerințele minime în timpul implementării: Da

Ca urmare a Angajamentului 1, Cancelaria de Stat și organizațiile societății civile (OSC) au implementat o gamă largă de activități pentru a sprijini implementarea eficientă a Legii nr. 148 din 2023 privind Accesul la Informații. În consecință, autoritățile publice au acum o modalitate mai consecventă de a furniza informații publice, în timp ce cetățenii au un acces mai bun la date privind cererile de acces la informații.

În cadrul Angajamentului 2, Cancelaria de Stat a angajat societatea civilă în conceperea unei noi legi privind participarea publică în luarea deciziilor. Deși legea este de așteptat să intre în vigoare în ianuarie 2027, unele dintre reformele sale au fost deja prezentate funcționarilor publici prin instruire și îndrumare. Cancelaria de Stat a înaintat, de asemenea, Angajamentele 1 și 2 drept Provocări ale Guvernării Deschise. Angajamentul 7, adăugat ca amendament, a condus la adoptarea unui cadru de reglementare privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, transpunând Directiva UE 2019/1024 privind Datele Deschise și Reutilizarea Informațiilor din Sectorul Public.

Angajamentele 1, 2, 5, 6 și 7 stabilesc o bază solidă pentru extinderea transparenței, participării și responsabilității. Mergând mai departe, vor fi necesare mai multe eforturi pentru a traduce aceste schimbări de politici într-un impact practic. Angajamentele au contribuit, de asemenea, la documentele strategice pe care Guvernul Republicii Moldova le-a publicat privind aderarea la UE, dezvoltarea și colaborarea societății civile, anticorupția și transformarea digitală. OSC-urile au fost implicate în implementarea sau susținerea anumitor etape, inclusiv prin sesiuni de instruire, Angajamentul 5 fiind implementat integral de mai multe OSC-uri.

Nivelul ridicat de dedicare a guvernului și colaborarea cu societatea civilă au fost esențiale pentru nivelul solid de finalizare a planului de acțiune. În plus, procesul de aderare la UE și finanțarea aferentă au permis actorilor să mențină atenția asupra implementării OGP.

Participare și Co-Creare

Cancelaria de Stat a rămas secretariatul OGP și punctul de contact în Republica Moldova. Forumul cu multiple părți interesate al țării este Comitetul de Coordonare, compus din zece membri—câte cinci din partea societății civile și, respectiv, a guvernului. Procesul de co-creare a planului de acțiune a urmat recomandările anterioare ale IRM prin stabilirea unui calendar, revizuirea comitetului cu multiple părți interesate, colectarea priorităților printr-un chestionar deschis și consultări publice și oferirea de răspunsuri argumentate. În ciuda termenelor strânse, a resurselor limitate și a unui context politic dificil, părțile interesate au lăudat eforturile Cancelariei de Stat de a organiza procesul și de a implica atât actorii naționali, cât și pe cei locali.⁴

Comitetul s-a întrunit trimestrial pe parcursul perioadei de implementare. Participarea secretarilor de stat—echivalenți ai miniștrilor adjuncți—la ședințele comitetului a asigurat un sprijin politic la nivel înalt pentru planul de acțiune.⁵ Datorită procedurii de selecție, membrii societății civile reprezintă coaliții mai largi de OSC-uri. În plus, implicarea Congresului Autorităților Locale⁶ în comitet a creat oportunități pentru o diseminare și o coordonare mai ample în cazul angajamentelor care necesită acțiuni din partea guvernelor locale.

La începutul procesului de implementare, comitetul și-a deschis ședințele către un grup mai mare de părți interesate pentru a asigura o participare mai largă din partea OSC-urilor și a altor părți interesate. Această inovație a crescut gradul de conștientizare și participare la procesul OGP, a generat comentarii, contribuții și idei suplimentare și a consolidat supravegherea implementării planului.⁷ Părțile interesate din societatea civilă au remarcat nivelul ridicat de

implicare al Cancelariei de Stat și concentrarea sa pe menținerea ritmului de implementare în ciuda constrângerilor politice și instituționale.⁸

Implementarea în Context

Consiliul European a acordat statutul de candidat la UE Republicii Moldova în iunie 2022 și a deschis negocierile de aderare cu țara în decembrie 2023. Statutul de candidat UE a contribuit la revigorarea procesului OGP al țării după un decalaj de trei ani de la încheierea planului anterior în 2020 și a conturat prioritățile planului de acțiune 2023–2025. O altă evoluție importantă relevantă înainte de planul de acțiune a fost adoptarea Legii nr. 148 din 2023 privind Accesul la Informațiile de Interes Public în iunie 2023. Cancelaria de Stat a inclus Angajamentul 1 pentru a asigura implementarea eficientă a legii.

În timpul implementării, Republica Moldova a funcționat într-un mediu politic și de securitate dificil. Războiul continuu al Rusiei împotriva Ucrainei are repercusiuni politice și economice profunde.⁹ În același timp, Republica Moldova a organizat alegeri prezidențiale și un referendum pentru integrarea în UE în 2024, urmate de alegeri parlamentare în 2025, solicitând și mai mult capacitatea administrativă și atenția factorilor de decizie. Încercările de destabilizare din partea actorilor ruși și a interpușilor lor—incluzând dezinformarea, cumpărarea de voturi, finanțarea ilicită și alte atacuri hibride—au pus o presiune susținută asupra instituțiilor statului și au slăbit încrederea societății.¹⁰

Condițiile economice au rămas, de asemenea, fragile. Decizia Ucrainei din ianuarie 2025 de a nu reînnoi contractul de tranzit al gazelor naturale rusești către Europa și efectele mai ample ale războiului au dus la șocuri ale prețurilor energiei, la costuri fiscale mai mari și la o vulnerabilitate continuă, în ciuda faptului că Republica Moldova și-a asigurat aprovizionarea cu energie prin importuri din UE.¹¹ Războiul a dus, de asemenea, la prezența unui număr mare de refugiați ucraineni în Republica Moldova, punând presiune pe resursele țării.

În mijlocul presiunilor legate de invazia militară a Rusiei în Ucraina, guvernul a menținut o concentrare puternică pe integrarea în UE, multe angajamente OGP fiind aliniate la reformele legate de aderare și la cadrele de finanțare asociate.¹² Cu toate acestea, reducerile finanțării din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și a altor finanțări ale guvernului SUA la începutul anului 2025 au afectat direct multe programe și organizații de dezvoltare și guvernare.¹³ Anumite angajamente incluse în planul de acțiune—cum ar fi Angajamentul 3 pentru digitalizarea serviciilor corecționale—au fost temporar afectate, deși guvernul a găsit o sursă diferită de finanțare pentru a acoperi lacunele. Deși planul de acțiune a fost implementat pe fondul unor presiuni geopolitice, economice și electorale crescute, Comitetul de Coordonare în special, și procesul OGP în general, au oferit o expresie a unui spațiu civic vibrant.¹⁴

¹ "Self-evaluation report," Cancelaria de Stat, 10 februarie 2026, <https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20de%20autoevaluare%20a%20implementarii%20PAGD%202023-2025.pdf>.

² "IRM Analiza Planului de Acțiune: Republica Moldova 2023–2025," Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă, mai 2024, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2024/05/Moldova_Action-Plan-Review_2023-2025_EN.pdf.

³ "Raportul Republicii of Moldova 2025" Comisia Europeană, 4 noiembrie 2025, https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/23fa6af0-89b3-4532-a3d9-d1638727d14c_en?filename=moldova-report-2025.pdf; "Shadow Report No 2: Assessment of the progress of the Republic of Moldova in implementing the European Commission's recommendations on the Fundamentals Cluster in the context of EU accession," Expert-Grup, 29 July 2025, <https://www.euromonitor.md/en/raportul-de-monitorizare-independenta-nr-2-evaluarea-progresului-republicii-moldova-in-implementarea-recomandarilor-comisiei-europene-privind-clusterul-elementele-fundamentale-in-contextul-aderarii-l>.

⁴ "IRM Analiza Planului de Acțiune: Republica Moldova 2023–2025," Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă,

⁵ "Componenta Comitetului de Coordonare 2023–2025 este disponibilă la:

https://gov.md/sites/default/files/Filepdf/Componenta%20actuala_27.05.2025.pdf.

⁶ A se vedea: <https://www.calm.md>.

⁷ Natalia Postica (Punct de contact OGP la Cancelaria de Stat), interviu cu cercetător IRM, 26 ianuarie 2026.

⁸ Viorel Rusu (Congresul Autorităților Locale), Diana Enache (IDIS Viitorul), Nicolae Panfil (PromoLex), interviuri cu cercetător IRM, 30 ianuarie–6 februarie 2026.

⁹ "Socio-economic impact on the Moldovan economy since the war in Ukraine," Norwegian Refugee Council, 24 November 2023, <https://www.nrc.no/resources/reports/socio-economic-impact-on-the-moldovan-economy-since-the-war-in-ukraine>.

¹⁰ Laura Thornton, "Analysis: Pre-Election Mission to the Republic of Moldova," McCain Institute, 18 septembrie 2025,

<https://www.mccainstitute.org/resources/reports/analysis-pre-election-mission-to-moldova>; Ancuta Hanssen, "How

Russia tried to manipulate Moldova's election—and what it reveals," The Lowy Institute, 27 noiembrie 2025,

<https://www.loyyinstitute.org/the-interpretor/how-russia-tried-manipulate-moldova-s-election-what-it-reveals>.

¹¹ "The EU offers emergency support to tackle the energy crisis in Moldova," Comisia Europeană, 27 ianuarie 2025,

https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-offers-emergency-support-tackle-energy-crisis-moldova-2025-01-27_en.

¹² A se vedea: https://enlargement.ec.europa.eu/moldova-report-2025_en.

¹³ Simion Ciocina, "Moldova: Development Set to Suffer after USAID Cutbacks," Deutsche Welle, 1 aprilie 2025,

<https://www.dw.com/en/moldova-development-set-to-suffer-after-usaid-cutbacks/video-72110440>.

¹⁴ Panfil, interviu.

Secțiunea I. Observații cheie

Observațiile cheie de mai jos oferă reflecții din cel de-al cincilea ciclu al planului de acțiune al Republicii Moldova. Aceste lecții urmăresc să sprijine viitoarele planuri de acțiune ale Republicii Moldova și parcursul mai larg către o guvernare deschisă.

Observația 1: Angajamentul politic puternic, stimulat de integrarea în UE, a condus la rezultate timpurii solide în ceea ce privește accesul la informații și participarea publică.

Procesul de aderare a Republicii Moldova la UE a fost un stimulent puternic pentru concentrarea politică susținută asupra reformelor de guvernare deschisă pe parcursul planului de acțiune. Impulsul a încurajat colaborarea trans-sectorială în cadrul Comitetului de Coordonare OGP, canalizând resursele către rezultate tangibile, în special în domeniile aliniate la standardele UE de transparență și guvernare. În ciuda acestei concentrări pe integrarea în UE, părțile interesate au ridicat problema durabilității și aplicării corespunzătoare a angajamentelor. Trecerea de la modificarea legislației și dezvoltarea de noi platforme la schimbarea practicilor și culturilor instituționale va necesita un angajament pe termen lung din partea actorilor guvernamentali și neguvernamentali. Monitorizarea internațională va continua să fie importantă pentru menținerea ritmului reformelor, inclusiv a celor din planul de acțiune OGP. Mecanismele locale de supraveghere, fie instituționale, fie prin monitorizarea din partea societății civile, ar putea de asemenea să păstreze impactul pe termen lung.

Aderarea la UE necesită o aproximare juridică și politică rapidă și masivă și o concentrare transversală asupra transparenței și responsabilității. Societatea civilă avertizează, de asemenea, că viteza cu care trebuie să aibă loc procesul de reformă pentru a respecta calendarul de aderare la UE nu ar trebui să se producă în detrimentul deschiderii și participării.¹⁵ Experiențele țărilor care au aderat la UE în ultimele decenii arată că ritmul reformelor tinde să încetinească, în special după aderare. Părțile interesate moldovenești din guvern și societatea civilă se bazează pe impulsul către instituționalizarea practicilor de guvernare deschisă. Platforma OGP oferă un motor suplimentar pentru anumite reforme. Valorificarea procesului OGP pentru a include angajamente anticorupție mai ambițioase—un domeniu cheie pentru aderarea la UE—ar putea oferi un impuls suplimentar acolo unde colaborarea dintre societatea civilă și instituțiile relevante este mai puțin productivă.

Observația 2: Colaborarea dintre guvern și societatea civilă a condus la o implementare puternică a angajamentelor și la o mai mare adoptare a practicilor de guvernare deschisă în sectorul public.

Colaborarea dintre guvern și societatea civilă a stimulat asumarea comună a planului de acțiune, ducând la o implementare puternică. Membrii societății civile din grupurile de lucru ale angajamentelor au oferit expertiză, monitorizare și susținere pentru a sprijini implementarea. De exemplu, un grup de lucru compus din 27 de membri—dintre care 16 făceau parte din societatea civilă—a oferit expertiză, monitorizare și susținere pentru Angajamentul 1 privind accesul la informații.

Colaborarea a extins conștientizarea valorilor guvernării deschise în rândul funcționarilor publici și al părților interesate din societatea civilă deopotrivă. De exemplu, OSC-urile au participat la studii privind cadrul legal existent și instrumentele de participare publică la luarea deciziilor care

au informat acțiunile din cadrul Angajamentului 2. Societatea civilă a sprijinit în continuare Cancelaria de Stat prin elaborarea de ghiduri și furnizarea de cursuri de instruire pentru funcționarii publici cu privire la accesul la informații (Angajamentul 1), participarea publică (Angajamentul 2) și publicarea și raportarea datelor privind achizițiile de valoare mică (Angajamentul 6). Pentru Angajamentul 5, OSC-urile cu sediul în Chișinău au instruit OSC-uri locale cu privire la consolidarea capacității lor organizaționale și a abilităților de promovare privind transparența și monitorizarea bugetară, inclusiv bugetele cetățenilor. Acolo unde OSC-urile au livrat instruirii, reprezentanții Cancelariei de Stat au fost invitați să prezinte.

Noua structură și funcționare a Comitetului de Coordonare OGP explică parțial acest nivel ridicat de cooperare. Deschiderea sesiunilor comitetului către toate părțile interesate a condus la o implicare mai mare în procesul OGP și a alimentat conversații semnificative privind implementarea planului de acțiune. Participarea *ex officio* a Congresului Autorităților Locale a crescut penetrarea reformelor de guvernare deschisă la nivelul administrației locale și a oferit o buclă de feedback și perspective de la implementatorii din prima linie, consolidând totodată colaborarea cu OSC-urile în activitățile de la nivel local. În plus, părțile interesate au lăudat aproape în unanimitate conducerea Cancelariei de Stat în menținerea ritmului de implementare a planului de acțiune.

Mergând mai departe, va fi importantă alocarea de resurse adecvate Cancelariei de Stat pentru a continua supravegherea implementării reformelor de guvernare deschisă. În plus, Cancelaria de Stat poate continua să joace un rol de coordonare, în timp ce platforma OGP poate oferi o structură pentru ca OSC-urile să contribuie la inițiative comune și să evite suprapunerea activităților acolo unde este necesar.

Observația 3: Sprijinul internațional, în special finanțarea UE, a asigurat un nivel ridicat de implementare a angajamentelor axate pe transparență.

Sprijinul internațional, în special asistența financiară din partea UE, a fost critic pentru implementarea angajamentelor. Finanțarea externă din partea UE și a altor surse a permis majoritatea inițiativelor conduse de societatea civilă în timpul implementării și a permis OSC-urilor să rămână angrenate în procesul OGP. De exemplu, finanțarea de la Consiliul Europei a fost esențială în dezvoltarea unui nou curs online despre accesul la informațiile publice (Angajamentul 1), în timp ce Consiliul Europei și Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) au finanțat un studiu privind eficacitatea portalului de consultare publică online particip.gov.md (Angajamentul 2). Finanțarea UE a sprijinit Angajamentul 5 privind monitorizarea bugetului de către OSC-uri, precum și acțiunile din cadrul Angajamentului 2. Banca Mondială a sprijinit implementarea Angajamentului 6 privind datele deschise în achiziții, iar Open Contracting Partnership (OCP), prin conexiunile Unității de Sprijin OGP, a oferit instruire Ministerului Finanțelor și altor agenții guvernamentale cu privire la utilizarea Standardului de Date privind Contractarea Deschisă. Alte activități au beneficiat de asemenea de finanțare din partea guvernului SUA în 2024.

Finanțarea externă va continua să fie esențială pentru dezvoltarea infrastructurii tehnice și a capacității, astfel încât reformele privind transparența—cum ar fi cele din jurul achizițiilor publice și a datelor deschise—să treacă de la obiective de politici la realități funcționale. Părțile interesate guvernamentale percep acest lucru ca pe o vulnerabilitate potențială și recomandă alocarea de resurse interne pentru susținerea acestor eforturi pe termen lung.¹⁶ Creșterea resurselor interne pentru prioritățile de guvernare deschisă ar putea consolida și mai mult

angajamentul politic față de aceste aspecte și ar putea trimite un mesaj pozitiv partenerilor din societatea civilă.

¹⁵ "Shadow Report No 2: Assessment of the progress of the Republic of Moldova in implementing the European Commission's recommendations on the Fundamentals Cluster in the context of EU accession," Expert-Grup, 29 iulie 2025, <https://www.euromonitor.md/en/raportul-de-monitorizare-independenta-nr-2-evaluarea-progresului-republicii-moldova-in-implementarea-recomandarilor-comisiei-europene-privind-clusterul-elementele-fundamentale-in-contextul-aderarii-l>.

¹⁶ "Raport de auto-evaluare" Cancelaria de Stat, 10 februarie 2026, <https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20de%20autoevaluare%20a%20implementarii%20PAGD%202023-2025.pdf>.

Secțiunea II. Rezultate timpurii

Această secțiune analizează angajamentele care au obținut cele mai puternice rezultate timpurii în planul de acțiune. Pentru a evalua rezultatele timpurii, IRM ia în considerare obiectivul angajamentelor, contextul național, domeniul de politici și dovezile schimbărilor. Evaluarea rezultatelor timpurii a IRM este determinată de profunzimea schimbării care a avut loc și de dovezile că se așteaptă ca schimbarea să fie susținută în timp.

Tabelul 1. Angajamente cu Rezultate Timpurii

Angajamentul 1: Creșterea accesului la informații prin consolidarea implementării Legii nr. 148 din 2023 privind Accesul la Informațiile de Interes Public.

Angajamentul 2: Îmbunătățirea participării publice la luarea deciziilor prin adoptarea de noi legi, consolidarea funcționalității platformelor existente și instruirea funcționarilor publici.

Angajamentul 1: Implementarea Legii privind Accesul la Informații

Implementator: Cancelaria de Stat

Context și Obiective

Accesul la informații a fost mult timp o prioritate pentru societatea civilă din Moldova și a fost inclus în planurile de acțiune anterioare. Deși Republica Moldova este evaluată pozitiv în clasamentele internaționale privind transparența,¹⁷ societatea civilă a cerut reforme pentru a se asigura că cetățenii au un acces semnificativ la informațiile publice. Prin Angajamentul 1, Cancelaria de Stat a urmărit să asigure implementarea eficientă a Legii nr. 148 din 2023 privind Accesul la Informații. Având în vedere că legea a introdus standarde mai puternice de transparență și publicare proactivă, angajamentul a priorizat asigurarea unei înțelegeri largi a prevederilor legii în rândul funcționarilor publici. În conformitate cu recomandările anterioare ale IRM, acesta a vizat protejarea dreptului de acces la informații și stabilirea unui mecanism național de monitorizare și evaluare.

Cancelaria de Stat a depus acest angajament drept o Provocare a Guvernării Deschise. Pe parcursul implementării, angajamentul a fost extins pentru a include dezvoltarea noii platforme de e-Democrație a Moldovei, e-democratie.gov.md, lansată de Agenția de Guvernare Electronică, ca un ghiseu unic pentru cererile și răspunsurile privind accesul la informații.

Rezultate timpurii: Semnificative

Acest angajament a pus o bază solidă pentru creșterea transparenței și a accesului la informații și pentru susținerea eforturilor viitoare privind datele deschise. A inclus 13 etape, variind de la crearea de îndrumări privind funcționalitățile site-urilor web ale instituțiilor publice pentru a asigura o mai bună publicare a informațiilor, la instruire și ghiduri, noi platforme online și eforturi pentru a îmbunătăți raportarea din partea instituțiilor și autorităților publice cu privire la modul în care acestea răspund la cererile de informații din partea publicului. Implementarea a presupus, de asemenea, sondarea funcționarilor publici pentru a colecta întrebările lor cu privire la aspecte practice. Toate etapele au fost finalizate, cu excepția uneia care rămâne în curs de desfășurare: dezvoltarea unui curs online de către Institutul de Administrație Publică.

În septembrie 2023, Cancelaria de Stat a adoptat reglementări referitoare la paginile web ale instituțiilor și autorităților publice, incluzând ce conținut trebuie să fie inclus și cum ar trebui prezentat pentru a spori transparența și publicarea proactivă. Reglementările oferă cerințe de bază de design grafic pentru a se asigura că site-urile web sunt ușor de utilizat și accesibile pentru persoanele cu dizabilități. Acestea includ reguli pentru identitatea vizuală a site-urilor web ale instituțiilor publice și a canalelor de social media, precum și alte cerințe legate de metadate, administratori de date, actualizări și aspecte conexe.¹⁸ Ca rezultat, autoritățile publice au o modalitate mai consecventă de a oferi informații publice, deși implementarea a fost până acum lentă, deoarece puține autorități locale au solicitat noile șabloane.¹⁹

Cancelaria de Stat a creat, de asemenea, un registru central al tuturor entităților care trebuie să furnizeze acces la informații publice, cu scopul de a-l integra cu platforma e-Democrație. De asemenea, a adoptat un nou regulament în decembrie 2023 pentru a standardiza modul în care autoritățile depun cererile în noul registru.²⁰ În plus, mii de funcționari publici au beneficiat de instruire și au acces la un manual privind implementarea Legii Accesului la Informații din 2023. Congresul Autorităților Locale (CALM) a oferit de asemenea instruire funcționarilor guvernamentali locali dintre membrii săi.

Cancelaria de Stat colectează statistici referitoare la numărul și tipurile de cereri de acces la informații pentru a ghida eforturile de publicare pro-activă. În 2025, Cancelaria de Stat a publicat primul său raport privind implementarea Legii Accesului la Informații pe parcursul anului 2024.²¹ Raportul arată rezultate bune în ceea ce privește capacitatea de răspuns a autorităților la cererile de informații publice, peste 70% dintre cereri fiind rezolvate. Cu toate acestea, deoarece informațiile sunt auto-raportate și nu sunt derivate dintr-o platformă centrală, sunt dificil de verificat. Raportul oferă, de asemenea, informații despre dificultățile cu care se confruntă instituțiile responsabile, aproape 78% dintre respondenții de la instituțiile și autoritățile responsabile pentru furnizarea accesului la informații afirmând că găsesc implementarea legii provocatoare. Aceste informații pot ajuta la structurarea unor viitoare îndrumări și instruire.

În amendamentele din 2024 aduse planului de acțiune, Agenția de Guvernare Electronică a propus actualizarea e-Democrație pentru a include un modul de e-petiție și a îmbunătăți colectarea datelor cu privire la modul în care cetățenii utilizează funcționalitățile sale.²² Platforma reînnoită a fost lansată în iunie 2025 pentru a facilita solicitarea de informații. Include de asemenea o opțiune de a înregistra o nouă petiție sau de a te alătura uneia existente.²³ Autoritățile și instituțiile publice primesc instruire despre modul de utilizare a platformei, deși doar 70 s-au alăturat dintr-un total de peste 1400 de furnizori de informații.²⁴ Toate instituțiile de la nivel central sunt pe platformă, însă autoritățile locale rămân în urmă din cauza deficitelor de capacitate. Dacă toți furnizorii de informații s-ar alătura platformei, acest lucru ar permite colectarea corectă și cuprinzătoare a datelor cu privire la tipurile de informații pe care cetățenii le solicită. Acest lucru ar putea susține eforturile de publicare pro-activă și ar putea aborda problemele recurente în formularea răspunsurilor la astfel de solicitări..

Grupul de lucru pentru implementarea Angajamentului 1 (accesul la informații) a fost compus din 27 de membri, 16 dintre aceștia fiind reprezentanți ai societății civile. OSC-urile au sprijinit activ implementarea, în cooperare cu Cancelaria de Stat. În februarie 2026, acestea au publicat un nou ghid privind transparența proactivă pentru a sprijini autoritățile publice.²⁵ În plus, OSC-urile au participat și au livrat sesiuni de instruire funcționarilor publici și au oferit feedback și contribuții pentru platforma e-Democrație. Părțile interesate recunosc că există nevoi majore de capacitate în implementarea atât a accesului la informații, cât și a prevederilor privind

participarea publică, în special la nivel local.²⁶ Multe autorități locale folosesc încă alte canale decât site-urile oficiale și platformele pentru a comunica cu cetățenii (social media sau aplicații de mesagerie), care pot fi exclusiviste sau nu permit trasabilitatea.²⁷ e-Democrație și alte funcționalități pe site-urile administrației publice centrale și locale, conform noului regulament și noilor șabloane, ar putea ajuta la rezolvarea acestor probleme, cu condiția ca implementatorii să proiecteze aceste schimbări având cetățenii în minte și să pună un accent mai mare pe interconectarea diverselor platforme.²⁸

Deși Legea privind Accesul la Informații a intrat în vigoare cu doi ani în urmă, părțile interesate observă că rezultatele încep să apară. Unele municipalități implementează deja noile șabloane de site-uri web, iar numărul probabil va crește pe măsură ce mai mulți vor primi asistență tehnică din partea Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (care a fost implicat în dezvoltarea șablonelor pentru site-uri). În plus, Cancelaria de Stat a monitorizat implementarea șablonelor de site-uri pentru mai multe autorități centrale și locale și a oferit feedback, deși rapoartele nu sunt publice. Cu toate acestea, rezultatele sunt destul de modeste până acum în ceea ce privește asigurarea transparenței pro-active. Pe paginile web oficiale (atât la nivel central, cât și la nivelul administrațiilor locale), multe dintre informațiile, datele și documentele care trebuie publicate pro-activ lipsesc sau sunt disponibile doar parțial. Aceste provocări sunt reflectate în rapoartele Cancelariei de Stat,²⁹ precum și ale societății civile.³⁰

Angajamentul s-a bazat semnificativ pe procese iterative și pe consultări cu partenerii și autoritățile responsabile, ceea ce oferă un model bun pentru continuarea muncii la implementarea Legii privind Accesul la Informații. Componenta legii despre care părțile interesate din societatea civilă consideră că va avea cel mai mare impact este publicarea pro-activă a informațiilor, deși vor fi necesare eforturi viitoare pentru a o implementa, în special la nivel local.

Privind înainte

Deoarece procesul OGP s-a dovedit util în creșterea gradului de conștientizare privind importanța transparenței și accesului la informații, unele părți interesate consideră că acest angajament ar putea fi preluat în următorul plan de acțiune.³¹ Extinderea acestor eforturi pentru a acoperi sute de organisme ale administrației publice locale, în timp ce este, de asemenea, în curs de desfășurare o reformă administrativă care include amalgamarea localităților mici și nesustenabile financiar pentru a îmbunătăți serviciile publice, va necesita concentrare și resurse. Cancelaria de Stat a fost esențială în asigurarea adoptării Legii Accesului la Informații de către autoritățile publice locale și trebuie să beneficieze de resurse adecvate pentru a continua această activitate importantă, a oferi îndrumare și, potențial, pentru a monitoriza și superviza implementarea legii pe viitor. Unele părți interesate din societatea civilă au menționat că autoritățile publice locale au nevoie de șabloane ușor de urmat pentru publicarea informațiilor și solicitarea contribuției cetățenilor, cum ar fi procese-verbale ale ședințelor, scrisori, apeluri pentru contribuții publice și așa mai departe.³²

Legea privind Datele Publice și Reutilizarea Informațiilor din Sectorul Public, adoptată ca parte a Angajamentului 7, va consolida publicarea pro-activă.³³ Instituțiile publice vor trebui să publice informații în formate de date deschise și să le partajeze automat printr-o platformă interoperabilă—portalul de date deschise al guvernului—făcând din publicare setarea implicită, fără a necesita pași suplimentari din partea funcționarilor publici responsabili. Noua lege a intrat în vigoare în mai 2026, iar Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Agenția de Guvernare Electronică vor supraveghea implementarea sa. Această lege nu doar că întărește transparența, dar creează și o cale mai structurată pentru publicarea pro-activă. Viitoarele

angajamente OGP s-ar putea concentra pe implementarea componentelor de transparență proactivă ale Legii privind Datele Publice și Reutilizarea Informațiilor din Sectorul Public și ale Legii privind Accesul la Informații.

Menținerea cooperării cu OSC-urile și asigurarea eforturilor complementare între guvern și societatea civilă vor fi esențiale. Planurile de a face modulele privind accesul la informații și participarea publică obligatorii în instruirea oficialilor alesi și a funcționarilor publici ar putea reduce impactul fluctuației de personal și pierderii de expertiză în privința reformelor de transparență. În plus, odată cu adoptarea Legii privind Datele Publice și Reutilizarea Informațiilor din Sectorul Public, vor fi necesare instruirii direcționate, inclusiv privind cerințele tehnice pentru interoperabilitatea datelor. Monitorizarea și sprijinul societății civile ar putea depista provocările și ar putea adresa nevoile de capacitate.

Rămâne o întrebare cu privire la consolidarea capacității de implementare și asigurarea aplicării pe viitor.³⁴ Unele părți interesate au remarcat necesitatea unui organism independent de supraveghere responsabil de implementarea legii accesului la informații.³⁵ Alăturarea mai multor instituții publice pe platforma e-Democrație ar putea asigura o monitorizare mai ușoară a cererilor de acces la informații.

Angajamentul 2: Îmbunătățirea mecanismelor de consultare în luarea deciziilor

Implementatori: Cancelaria de Stat, autorități locale, IDIS Viitorul

Context și Obiective

Propus de Cancelaria de Stat, acest angajament a răspuns utilizării inconsistente a mecanismelor de participare publică, gradului scăzut de utilizare a platformei de participare particip.gov.md de către cetățeni, trasabilității limitate a actelor supuse consultării și lipsei unor răspunsuri argumentate la contribuțiile publice.³⁶ UE și societatea civilă din Moldova au semnalat anterior lipsa unor procese semnificative de consultare și participare.³⁷ Acest angajament a avut drept scop evaluarea reglementărilor și instrumentelor digitale existente și, pe baza constatărilor, consolidarea cadrului de consultare publică și îmbunătățirea platformei particip.gov.md. Angajamentul a căutat, de asemenea, să consolideze platformele consultative permanente din cadrul autorităților publice centrale, în conformitate cu amendamentul din iunie 2023 la Hotărârea Guvernului nr. 967/2016. Angajamentul se aliniază la Planul de Acțiune privind aderarea la UE³⁸ și Programul de Dezvoltare a Societății Civile pentru 2023³⁹ și promovează direct participarea civică. Cancelaria de Stat a înaintat acest angajament drept o problematică a Guvernării Deschise.

Rezultate Timpurii: Semnificative

Acest angajament a pus o bază solidă pentru consolidarea participării publice utilizând date deschise pentru reformarea procesului de luare a deciziilor. A inclus 14 etape variind de la evaluarea cadrului legal existent și a instrumentelor online, la crearea de îndrumări și oferirea de instruirii instituțiilor publice privind participarea publică, îmbunătățirea platformei participative online, cartografierea formatelor participative existente în instituțiile publice și crearea unei rețele formale de specialiști în participare publică din sectorul public. În mod notabil, pe parcursul perioadei de implementare, a fost elaborat un nou proiect de Lege privind Participarea Publică, prin consultări ample cu societatea civilă. Toate etapele au fost finalizate, cu excepția uneia care rămâne în progres: dezvoltarea cursurilor online pe platformele guvernamentale de e-learning (Mlearn.gov.md) și CALM.

Cu sprijinul Consiliului Europei și GIZ, Cancelaria de Stat a realizat două studii pentru a evalua cadrul legal existent și implementarea sa,⁴⁰ precum și ușurința de utilizare și eficacitatea particip.gov.md.⁴¹ Studiile au fost discutate în timpul unei consultări cu OSC-uri și funcționari publici în noiembrie 2024, după care Cancelaria de Stat a redactat cerințele pentru îmbunătățirile tehnice aduse portalului. În plus, Secretarul General al Guvernului a emis un ordin în ianuarie 2025 pentru a crea un grup de lucru destinat elaborării amendamentelor la cadrul normativ referitor la transparența în luarea deciziilor. Grupul de lucru a cuprins 35 de reprezentanți ai societății civile și 21 de reprezentanți guvernamentali. Proiectul a trecut prin consultări extinse și a fost supus unei consultări publice mai largi⁴² înainte de a intra în procesul de aprobare parlamentară în 2026.⁴³ Cancelaria de Stat a remarcat că a acceptat 80% din cele 77 de propuneri primite în etapa inițială.

Proiectul Legii privind Participarea Publică precizează că participarea va fi integrată pe tot parcursul procesului de luare a deciziilor, în special devreme în ciclul politic, înainte ca un act normativ să fi fost redactat. În plus, particip.gov.md va deveni unicul punct de acces pentru toate consultările publice, impunând tuturor autorităților publice să folosească pro-activ platforma. Autoritățile publice vor trebui, de asemenea, să publice întreaga documentație aferentă unei decizii publice, precum și un raport privind participarea publică. În cazurile în care peste 30% dintr-un proiect de act normativ a fost modificat prin consultări publice, noua lege introduce un proces pentru consultări repetate. Proiectul include orientări clare pentru circumstanțele excepționale în care un proces decizional poate avea loc fără consultări publice. Proiectul de lege introduce și conceptul de inițiativă civică la nivel național și local, prin care cetățenii pot colecta semnături pentru a plasa un anumit subiect pe agenda politică și de consultări publice. Proiectul de lege conferă Cancelariei de Stat un rol de supraveghere, pentru a solicita informații de la autoritățile publice pentru raportarea anuală și pentru a evalua implementarea legii la fiecare trei ani.

Redactarea legii a fost cea mai notabilă realizare din cadrul acestui angajament. Societatea civilă a considerat că procesul de elaborare a marcat o îndepărtare semnificativă de la oportunitățile de participare anterior limitate—văzute în mare parte ca o idee ulterioară sau doar drept consultări pro forma.⁴⁴ Societatea civilă a pledat cu succes pentru a se trece dincolo de consultare, spre o participare semnificativă, și a insistat pentru adoptarea unei noi legi care să instituționalizeze această abordare.⁴⁵ Consultările au început înainte ca un proiect să fie pregătit, prin înființarea unui grup de lucru, reflectând lecțiile învățate din procesul legii privind accesul la informații, care fusese publicată pentru consultare abia după existența unui draft. OSC-urile au fost implicate activ în consultările cu autoritățile publice locale, iar procesul a inclus runde iterative de recomandări, contribuind la un proiect de lege mult mai solid. Această experiență subliniază, de asemenea, nevoia de standarde mai clare care să distingă consultarea de participarea autentică, direcție spre care noul proiect de lege se îndreaptă.

Cancelaria de Stat a inclus un modul privind participarea publică în cadrul instruirilor despre accesul la informații (implementat în cadrul primului angajament). În plus, CALM, Centrul de Politici și Reforme (CPR) al societății civile, și Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, împreună cu Cancelaria de Stat, au organizat sesiuni de instruire cu funcționari publici din diverse regiuni. CPR a organizat de asemenea consultări incluzive cu organizațiile de mediu pentru a spori incluziunea unei diversități de voci.⁴⁶ Cancelaria de Stat a redactat un ghid privind participarea publică.

Cursul online despre guvernarea deschisă, inclusiv modulul despre participarea publică, este încă în dezvoltare. Acest curs este menit să asigure continuitatea în timpul fluctuației de

personal din administrația publică. În mod similar, Cancelaria de Stat și societatea civilă încă dezvoltă și rafinează noi funcționalități pentru particip.gov.md. Au fost deja realizate câteva îmbunătățiri cu sprijinul Consiliului Europei.⁴⁷ Proiectul de lege impune ca toate instituțiile și autoritățile publice să folosească [particip.gov](https://particip.gov.md) pentru procesele de consultare, pentru a permite trasabilitatea implicării publice și a documenta modul în care persoanele fizice au contribuit la aspecte specifice de politică. Acest lucru are rolul de a elimina barierele de acces la alte instrumente folosite frecvent—cum ar fi formulare online, rețele de socializare sau grupuri de mesagerie—care duc lipsă de astfel de caracteristici de transparență și responsabilitate. Transparența proceselor de decizie pentru autoritățile publice centrale este ridicată, cifrele fiind mai modeste când vine vorba de publicarea rezultatelor consultărilor, iar Cancelaria de Stat monitorizează evoluțiile prin rapoarte anuale.⁴⁸

Mai multe etape privind funcționarea organismelor consultative permanente au fost de asemenea implementate. Cancelaria de Stat a cartografiat platformele existente, a organizat ateliere și a operaționalizat rețeaua „Te Consult”, un program care instruește și conectează persoanele responsabile de consultările publice din cadrul instituțiilor publice, cu scopul de a profesionaliza și integra această practică.⁴⁹ Societatea civilă vede rețeaua ca pe un depozit potențial util de expertiză privind participarea publică. Cu toate acestea, instituționalizarea comitetelor consultative permanente este văzută de asemenea ca o vulnerabilitate potențială.⁵⁰ Va fi important ca aceste organisme permanente să nu înlocuiască procese de participare mai ample care angajează cetățenii și grupurile dincolo de aceste platforme.

Privind înainte

Acest angajament pune o bază solidă pentru aprofundarea înțelegerii și practicii consultării publice în procesul decizional. Atât Cancelaria de Stat, cât și părțile interesate din societatea civilă sunt angajate să asigure continuarea acestor eforturi și va fi important să se construiască pe acest impuls. În timp ce noua lege este planificată să fie adoptată de parlament în octombrie 2026, rafinarea platformei web și continuarea furnizării de îndrumare și instruire vor ajuta la construirea abilităților autorităților publice și vor asigura o implementare mai lină a noii legi. O întrebare în așteptare este cum se pot agrega informațiile despre procesele de consultare publică la nivel local pentru a obține o mai bună înțelegere a locurilor unde mai există decalaje și nevoi. Integrarea platformei cu site-urile web ale tuturor autorităților publice ar putea oferi o soluție. De asemenea, mai sunt lucruri de făcut pentru a promova în continuare aceste platforme atât printre funcționarii publici, cât și printre cetățeni.⁵¹

Similar cu Angajamentul 1, părțile interesate ar trebui să urmărească implicarea parlamentului în îmbunătățirea practicilor sale de participare publică⁵² și participarea mai activă în OGP.⁵³ În privința proiectului de lege redactat în cadrul acestui angajament, va fi important ca parlamentul să asigure un proces deschis și participativ în adoptarea legii.

Parteneriatele cu societatea civilă au reprezentat un atu în implementare și ar putea fi replicate pe viitor. Instruiri suplimentare și campanii de conștientizare ar putea asigura faptul că noua lege va fi implementată eficient. Așa cum au sugerat unele părți interesate, guvernul ar putea lua în considerare stimulente suplimentare pentru oficialii publici locali în desfășurarea proceselor de participare.⁵⁴ Va fi important să se asigure pătrunderea în municipalitățile mai mici și în cele care nu au beneficiat de instruiri până acum.⁵⁵ Aici, coordonarea cu societatea civilă va fi esențială pentru a evita dublarea și pentru a scala aceste eforturi. Extinderea ariei geografice a acestor instruiri, precum și integrarea lor prin programele de pregătire ale Institutului de Administrație Publică, ar putea de asemenea să consolideze procesele de consultare.⁵⁶ Unele dintre aceste priorități de implementare ar putea fi preluate în următorul plan de acțiune.

- ¹⁷ A se vedea: <https://corruptionrisk.org/country/?country=MDA#forecast>.
- ¹⁸ "Decizia Guvernului nr. 728/2023 referitoare la site-urile oficiale și profilurile de social media ale autorităților și instituțiilor publice," Cancelaria de Stat, 26 septembrie 2023 (modificată în 2025 și 2026), https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139673&lang=ro.
- ¹⁹ Auto-evaluarea Cancelariei de Stat din noiembrie 2025 partajată cu cercetătorul IRM.
- ²⁰ "Decizia Guvernului 10/27/2023 privind înregistrarea solicitărilor de acces la informații," Cancelaria de Stat, 21 decembrie 2023, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140756&lang=ro.
- ²¹ "Raport privind soluționarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public în anul 2024," [Report on the resolution of requests for communication of information of public interest in 2024], Cancelaria de Stat, martie 2025, <https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20privind%20solu%C8%9Bionarea%20cererilor%20de%20comunicare%20a%20informa%C8%9Bilor%20de%20interes%20public%20%C3%AEn%20anul%202024.pdf>.
- ²² "Procesul-verbal al ședințelor Comitetului de Coordonare OGP," Cancelaria de Stat, 20 noiembrie 2024, https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-16/proces_verbal_nr.6_20.11.2024.pdf.
- ²³ A se vedea: <https://edemocratie.gov.md>.
- ²⁴ Prezentare de către Cancelaria de Stat în cadrul evenimentului public OGP, 13 februarie 2026.
- ²⁵ A se vedea: <https://cpr.md/publicatii/ghid-de-transparenta-proactiva-pentru-autoritatile-publice>.
- ²⁶ Viorel Rusu (Congresul Autorităților Locale), interviu realizat de un cercetător IRM, 30 ianuarie 2026.
- ²⁷ Vlada Ciobanu (Centrul pentru Politici și Reforme), interviu realizat de un cercetător IRM, 12 februarie 2026.
- ²⁸ Nicolae Panfil (PromoLex), interviu realizat de un cercetător IRM, 6 februarie 2026.
- ²⁹ "Raport privind soluționarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public în anul 2025" [Report on the resolution of requests for communication of information of public interest in 2025], Cancelaria de Stat, 2026, <https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20privind%20solutionarea%20cererilor%20de%20comunicare%20a%20informatiilor%20de%20interes%20public%20in%20anul%202025.pdf>
- ³⁰ "Noua lege de acces la informații și năravul lupului" [The new access to information law and the wolf's nature], Centrul de Politici și Reforme, Mariana Rață, 3 aprilie 2026, <https://cpr.md/publicatii/noua-lege-de-acces-la-informatii-si-naravul-lupului>. "A new report analyses how transparent is the decision-making process in the Republic of Moldova", Consiliul European, 22 august 2025, <https://www.coe.int/en/web/chisinau/-/a-new-report-analyses-how-transparent-is-the-decision-making-process-in-the-republic-of-moldova>
- ³¹ Diana Enachi (IDIS Viitorul), interviu realizat de cercetătorul IRM, 3 februarie 2026; Panfil, interviu; Ciobanu, interviu.
- ³² Iana Spinei (Transparency International Moldova), interviu realizat de cercetătorul IRM, 25 februarie 2026.
- ³³ Stefan Vornic (Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării), corespondență cu cercetătorul IRM, 16 martie 2026.
- ³⁴ "EU Moldova Report 2025," Comisia Europeană, 4 noiembrie 2025, https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/23fa6af0-89b3-4532-a3d9-d1638727d14c_en?filename=moldova-report-2025.pdf.
- ³⁵ Ciobanu, interviu.
- ³⁶ "EU Moldova Report 2025," Comisia Europeană; Vlada Ciobanu, "Nu putem sta vesnic în consultări. De la promisiuni la dialog autentic," [We cannot stay in consultations forever: From promises to authentic dialogue], Center for Policies and Reforms, 17 octombrie 2025, <https://cpr.md/publicatii/nu-putem-sta-vesnic-in-consultari-de-la-promisiuni-la-dialog-autentic>.
- ³⁷ "Shadow Report No 2: Assessment of the progress of the Republic of Moldova in implementing the European Commission's recommendations on the Fundamentals Cluster in the context of EU accession," Expert-Grup, 29 iulie 2025, <https://www.euromonitor.md/en/raportul-de-monitorizare-independenta-nr-2-evaluarea-progresului-republicii-moldova-in-implementarea-recomandarilor-comisiei-europene-privind-clusterul-elementele-fundamentale-in-contextul-aderarii->.
- ³⁸ "Plan de acțiune pentru implementarea măsurilor propuse de Comisia Europeană în Opinia sa privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană," Comisia Națională pentru Integrare Europeană, 4 august 2022, https://presedinte.md/app/webroot/uploaded/plan_cnie_04.08.2022.pdf.
- ³⁹ "Decizia Guvernului nr. 845 / 01.11.2023 privind aprobarea Programului de Dezvoltare a Organizațiilor Societății Civile 2024–2027," Cancelaria de Stat, 1 noiembrie 2023, https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/acte_normative_adoptate_in_sedinta_guvernului_din_01.11.2023.pdf.
- ⁴⁰ Adrian Ermurachi, Aleksandra Martinovic, Carolina Ungureanu, Diana Enachi și Mihai Turcanu, "Raport privind aspectele practice ale asigurării transparenței proceselor decizionale ale autorităților publice centrale și locale," IDIS Viitorul, 2024, http://www.viitorul.org/files/Raport_ENG_V3.pdf.

-
- ⁴¹ Acest ultim studiu nu a fost făcut public, dar a fost pus la dispoziția cercetătorului IRM de către Cancelaria de Stat.
- ⁴² A se vedea: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-a-proiectului-legii-privind-participarea-publica-in-procesul-decizional/13845>.
- ⁴³ Natalia Postica (Punct de Contact OGP la Cancelaria de Stat), interviu realizat de cercetătorul IRM, 26 ianuarie 2026; "Moldova: Guvernul lansează revizuirea legislației privind luarea deciziilor transparente printr-un nou grup de lucru," CSO Meter, 3 martie 2025, <https://csometer.info/updates/moldova-government-launches-review-legislation-transparent-decision-making-through-new>.
- ⁴⁴ Ciobanu, interviu.
- ⁴⁵ Ciobanu, interviu.
- ⁴⁶ Ciobanu, interviu.
- ⁴⁷ "Raport de autoevaluare," Cancelaria de Stat, 10 februarie 2026, <https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20de%20autoevaluare%20a%20implementarii%20PAGD%202023-2025.pdf>.
- ⁴⁸ "Raport privind asigurarea în anul 2024 a transparenței în procesul decizional de către autoritățile administrației publice centrale," [Report on ensuring transparency in the decision-making process by central public administration authorities in 2024], Cancelaria de Stat, 2025, https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20TPD_APC_2024.pdf.
- ⁴⁹ A se vedea: <https://gov.md/ro/reteaua-profesionistilor-consultari-publice>.
- ⁵⁰ Ciobanu, interviu.
- ⁵¹ Adrian Ermurachi (Institutul pentru Politici și Reforme Europene), interviu realizat de un cercetător IRM, 25 februarie 2026.
- ⁵² Un raport de monitorizare al ONG-ului Promo Lex a arătat că doar 16% din toate proiectele de lege discutate de parlament în 2023-2024 au fost deschise pentru consultare publică, a se vedea: https://promolex.md/wp-content/uploads/2024/12/ro_monitorizarea-activitatii-parlamentului-de-legislatura-a-xi-a-august-2023-%E2%80%93-iulie-2024.pdf.
- ⁵³ Panfil, interviu.
- ⁵⁴ Rusu, interviu.
- ⁵⁵ Ciobanu, interviu.
- ⁵⁶ De exemplu, planul de formare și dezvoltare profesională al Institutului pentru funcționarii publici din 2026 include un modul despre transparență și comunicare cu cetățenii, a se vedea: https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-01/NU-888-CS-2025_2.pdf.

Secțiunea III. Participare și Co-Creare

Procesul OGP din Republica Moldova s-a bucurat de o puternică participare și co-creare, susținut de coordonarea la nivel înalt în cadrul Cancelariei de Stat și de o reprezentare echilibrată între guvern și societatea civilă în Comitetul de Coordonare. Procesul a implicat consultări deschise, feedback transparent și un dialog susținut pe tot parcursul implementării, incluzând oportunități de a amenda angajamentele în mod colaborativ. Deschiderea ședințelor Comitetului de Coordonare către toți reprezentanții interesați ai OSC a consolidat cultura dialogului și a participării dincolo de mandatul forumului cu părți interesate multiple.

OGP în Republica Moldova

Cancelaria de Stat a coordonat procesul OGP în Moldova, cu Departamentul pentru Drepturile Omului și Cooperarea cu Societatea Civilă acționând ca punct de contact. Acest lucru asigură un angajament politic la nivel înalt și coordonarea zonelor de politică esențiale, oferind o supraveghere solidă a planurilor de acțiune de către diferitele departamente guvernamentale. În pofida constrângerilor financiare, guvernul a menținut concentrarea pe implementarea planului de acțiune, iar Cancelaria de Stat a fost capabilă să își îndeplinească adecvat rolul. Cancelaria de Stat menține, de asemenea, secretariatul forumului cu părți interesate multiple, Comitetul de Coordonare.

Pe perioada planului de acțiune 2023–2025, regulile de bază privind compoziția Comitetului de Coordonare și cerințele principale pentru membrii săi au fost stabilite prin Ordinul nr. 53 al Secretarului General al Guvernului, din 27 aprilie 2023.⁵⁷ Comitetul de Coordonare a inclus 10 membri—câte cinci din guvern și din societatea civilă—având nouă membri supleanți. Cei cinci reprezentanți ai OSC au cuprins trei membri ai platformei naționale a țării a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic (pe baza cererii și criteriilor furnizate de Cancelaria de Stat), un membru printre reprezentanții OSC din fostul Comitet de Coordonare pentru a menține memoria instituțională, iar ultimul bazat pe nominalizarea Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM). Acest proces de selecție a diferit de planul de acțiune anterior, care s-a bazat pe un apel deschis la candidaturi, dar care nu a generat un interes suficient și nu a oferit nivelul divers de reprezentare vizat de Cancelarie. În februarie 2026, Cancelaria de Stat a emis un apel public către părțile interesate pentru a trimite nominalizări pentru potențiali membri ai Comitetului de Coordonare. Criteriile de eligibilitate pentru candidați au rămas neschimbate față de procedura anterioară. Ulterior, nominalizările care îndeplineau criteriile au fost votate utilizând platforma de e-democrație.⁵⁸

Co-Crearea Planului de Acțiune

Comitetul de Coordonare s-a întrunit regulat în timpul co-creării și implementării planului de acțiune. Membrii au convenit de comun acord asupra calendarului de co-creare și a priorităților politice ce urmau a fi abordate în plan. Cancelaria de Stat a anunțat o strângere de propuneri pentru planul de acțiune printr-o diversitate de canale și rețele ale OSC și a organizat o consultare publică în format fizic pentru a discuta propunerile și a redacta angajamentele.

Cancelaria a solicitat propuneri de angajamente printr-un chestionar online pe portalul de consultare guvernamental particip.gov.md.⁵⁹ Platforma a servit de asemenea ca instrument principal pentru consultarea publică pe perioada elaborării planului. Chestionarul a fost de

asemenea trimis către autoritățile publice centrale și locale, autorități autonome, platforme reprezentative ale OSC, precum și în mod direct. Guvernul a răspuns la contribuții în cadrul unor rezumate scrise ale propunerilor, precum și în timpul unui eveniment de consultare publică în care au fost prezentate propuneri suplimentare. În ciuda constrângerilor de timp, părțile interesate care au participat la această consultare publică au remarcat că a existat o discuție deschisă și activă, precum și un dialog de calitate între guvern și societatea civilă.⁶⁰

Selecția membrilor societății civile de către o platformă OSC a contribuit la implicarea și interesul unei sfere mai largi a societății civile în procesele OGP. Membrii egali, ca număr, din partea societății civile și a guvernului au asigurat o reprezentare echilibrată și un dialog pe picior de egalitate. Incluziunea CALM a asigurat angajarea administrației locale și a promovat interesul guvernelor locale în procesele OGP.

Participarea în Timpul Implementării

Pe perioada implementării, reuniunile Comitetului de Coordonare au fost deschise oricărei părți interesate, și multe alte OSC-uri au luat parte și au avut ocazia de a sugera activități adiționale. Părțile interesate au apreciat atmosfera de colaborare din cadrul comitetului privind implementarea activităților, în special în ceea ce privește sprijinirea organizării de instruire și contribuirea la manuale și ghiduri. Între 7 și 25 noiembrie 2024, Cancelaria de Stat a colectat contribuții privind amendamentele la planul de acțiune. Părțile interesate au trimis propunerile lor online pe particip.gov.md. Părțile interesate au avut, de asemenea, oportunitatea de a discuta propunerile cu Cancelaria, în mod special Centrul pentru Politici și Reforme (CPR) care a depus cele mai multe propuneri, și să se alăture unei ședințe a Comitetului de Coordonare pentru a discuta despre amendamentele planului. Cancelaria de Stat a primit 38 de recomandări atât de la instituții guvernamentale cât și de la OSC, din care a acceptat 18, și alte două doar parțial.⁶¹ Cancelaria de Stat a răspuns despre deciziile sale de a accepta sau nu sugestiile și a fost de acord să adauge un angajament în 2024 privind aprobarea de noi legi pentru datele deschise, precum și reutilizarea și standardizarea datelor. Părțile interesate au apreciat dialogul deschis din timpul acestor sesiuni și buna cooperare dintre societatea civilă și guvern.⁶²

Tabelul 2. Conformitatea cu Cerințele Minime

IRM utilizează Standardele de Participare și Co-Creare OGP pentru a evalua practicile participative ale țărilor de-a lungul ciclului planului de acțiune.⁶³ Țările sunt încurajate să țină seama de ambiția maximă a standardelor și să respecte cerințele minime specifice fiecărui standard.⁶⁴ Subcomitetul OGP pentru Criterii și Standarde stabilește dacă o țară a acționat conform procesului OGP.⁶⁵

Cerință minimă	Co-creare	Implementare
1.1 Spațiu pentru dialog: Comitetul de Coordonare s-a întrunit trimestrial în perioada implementării. Ședințele au fost deschise publicului, iar numeroase OSC-uri au participat și au putut urmări progresul sau oferi sugestii. Cancelaria de Stat a publicat agendele ședințelor, procesele verbale și deciziile pe secțiunea dedicată de pe site. Regulile de angajare și procesul de selecție pentru membrii comitetului au fost disponibile pe pagina web a Cancelariei de Stat. ⁶⁶	Da	Da

2.1 Site web OGP: Cancelaria de Stat păstrează o pagină pe site-ul său, dedicată OGP. ⁶⁷ Pagina web OGP conține documente relevante precum procesele-verbale ale ședințelor Comitetului de Coordonare, planul de acțiune 2023–2025 și toate planurile de acțiune anterioare, documentația privind procesele de co-creare, precum și rapoarte de autoevaluare și rapoarte IRM. În plus, un site web Google dedicat găzduiește documente relevante, înregistrări ale evenimentelor și alte resurse. ⁶⁸	Da	Da
2.2 Depozit: Cancelaria de Stat actualizează pagina web OGP de câteva ori pe an. Pagina web include două evaluări intermediare ale planului de acțiune 2023-2025, una din noiembrie 2024 ⁶⁹ și a doua din noiembrie 2025. ⁷⁰ În perioada de implementare, procesele-verbale ale ședințelor Comitetului de Coordonare au inclus noutăți referitoare la implementarea angajamentelor.	Da	Da
3.1 Notificare prealabilă: Vezi Revizuirea Planului de Acțiune. ⁷¹	Da	Nu se aplică
3.2 Informare: Vezi Revizuirea Planului de Acțiune. ⁷²	Da	Nu se aplică
3.3 Mecanism de feedback: Vezi Revizuirea Planului de Acțiune. ⁷³	Da	Nu se aplică
4.1 Răspuns argumentat: Vezi Revizuirea Planului de Acțiune. ⁷⁴	Da	Nu se aplică
5.1 Implementare deschisă: Comitetul de Coordonare s-a întâlnit trimestrial pe perioada implementării. Cancelaria de Stat a gestionat de asemenea un grup WhatsApp pentru coordonare și programare. ⁷⁵ Ca o noutate față de ciclurile anterioare, reuniunile au fost deschise părților interesate și mai multe OSC-uri au participat și au oferit comentarii. La jumătatea perioadei de implementare, a fost deschis un nou proces de consultare pentru a strânge sugestiile de amendare a planului de acțiune.	Nu se aplică	Da

⁵⁷ "Ordinul nr. 53 din 27 aprilie 2023 privind crearea Comitetului de Conducere pentru Guvernare Deschisă," Cancelaria de Stat, 27 aprilie 2023,

https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/ordin_privind_instituirea_comitetului_cgd.pdf.

⁵⁸ Natalia Postica (Punct de Contact OGO la Cancelaria de Stat), corespondență cu cercetătorul IRM, 20–25 februarie 2026.

⁵⁹ "Anunțul inițierii procesului de elaborare a Planului de Acțiune pentru Guvernare Deschisă pentru anii 2023–2025, 25 mai–10 iulie 2023," Cancelaria de Stat, 25 mai 2023, <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-elaborare-a-planului-de-actiuni-pentru-o-guvernare-deschisa-pentru-anii-2023-2025/10553>.

⁶⁰ Pentru detalii suplimentare despre procesul de co-creare, consultați: "Analiza Planului de Acțiune IRM: Republica Moldova 2023–2025," Open Government Partnership, 1 mai 2024, <https://www.opengovpartnership.org/documents/republic-of-moldova-action-plan-review-2023-2025>.

⁶¹ "Procesul-verbal al ședinței Comitetului de Coordonare, 4 decembrie 2024," Cancelaria de Stat, 4 decembrie 2024, https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-16/proces_verbal_nr.7_04.12.2024.pdf.

⁶² Diana Enachi (IDIS Viitorul), interviu realizat de cercetătorul IRM, 3 februarie 2026; Nicolae Panfil (PromoLex), interviu realizat de un cercetător IRM, 6 februarie 2026.

⁶³ "Standarde de participare și co-creare OGP," Open Government Partnership, 2021, <https://www.opengovpartnership.org/ogp-participation-co-creation-standards>.

⁶⁴ "IRM Guidelines for the Assessment of Minimum Requirements," Open Government Partnership, 2022, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/05/IRM-Guidelines-for-Assessment-of-Minimum-Requirements_20220531_EN.pdf.

⁶⁵ A se vedea: <https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/08/Resolution-of-CS-on-the-Temporary-Suspension-of-the-Enforcement-of-Time-Bound-Minimum-Requirements-2.pdf>; pentru informații despre Politică de Revizuire Procedurală OGP, a se vedea: <https://www.opengovpartnership.org/procedural-review/#IC>.

⁶⁶ "Comitetul de Coordonare pentru Guvernare Deschisă," [Coordination Committee for Government Open], Cancelaria de Stat, <https://gov.md/ro/comitetul-de-coordonare-pentru-guvernare-dechisa>.

⁶⁷ "Comitetul de Coordonare pentru Guvernare Deschis," Cancelaria de Stat.

⁶⁸ "Moldova OGP Multi-Stakeholder Forum," Cancelaria de Stat,
<https://sites.google.com/view/moldovaopengovernmentforum/newsnoutati?authuser=0>.

⁶⁹ "Raport de autoevaluare," Cancelaria de Stat, 10 februarie 2026, <https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20de%20autoevaluare%20a%20implementarii%20PAGD%202023-2025.pdf>.

⁷⁰ "Ședința Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă," [Meeting of the Open Government Coordination Committee], Cancelaria de Stat, 17 noiembrie 2025, <https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Prezentare%20Raport%20PAGD%202023-2025%20%26%20Rezultate%20Summit.pdf>.

⁷¹ "Analiza Planului de Acțiune IRM: Republica Moldova 2023–2025," Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă.

⁷² "Analiza Planului de Acțiune IRM: Republica Moldova 2023–2025," Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă.

⁷³ "Analiza Planului de Acțiune IRM: Republica Moldova 2023–2025," Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă.

⁷⁴ "Analiza Planului de Acțiune IRM: Republica Moldova 2023–2025," Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă.

⁷⁵ Postica, interviu.

Secțiunea IV. Metodologie

Acest raport sprijină responsabilitatea și învățarea țărilor prin evaluarea nivelului de finalizare a planului de acțiune și a rezultatelor timpurii. Raportul oferă o analiză aprofundată a angajamentelor sau grupurilor care au obținut cele mai puternice rezultate timpurii în planul de acțiune. De asemenea, evaluează practicile de participare și co-creare ale țării de-a lungul ciclului planului de acțiune.⁷⁶

Produsele IRM furnizate pe parcursul unui ciclu național de plan de acțiune includ:

- **Informare despre Co-Creare:** O informare concisă care evidențiază lecțiile extrase din rapoartele IRM anterioare pentru a susține procesul OGP al unei țări, designul planului de acțiune și învățarea la nivel general.
- **Revizuirea Planului de Acțiune:** O revizuire tehnică a caracteristicilor planului de acțiune și a punctelor forte și provocărilor pe care IRM le identifică pentru a informa un proces mai solid de implementare.
- **Revizuire la Jumătatea Perioadei:** O revizuire pentru planurile de acțiune pe patru ani după o reîmprospătare la mijlocul intervalului. Revizuirea evaluează angajamentele noi sau modificate semnificativ din planul actualizat, conformitatea cu regulile OGP și oferă o actualizare informală despre progresul implementării.
- **Raport de Rezultate:** O evaluare de ansamblu a implementării care se axează pe rezultatele la nivel de politici și pe felul în care au loc schimbările. Verifică totodată conformitatea cu regulile OGP și informează responsabilizarea și învățarea pe termen mai lung.

În Rapoartele de Rezultate, IRM evaluează angajamentele folosind doi indicatori:

Finalizare

IRM evaluează nivelul de finalizare al fiecărui angajament din planul de acțiune, inclusiv angajamentele grupate din cadrul Revizuirii Planului de Acțiune.⁷⁷ Nivelul de finalizare pentru toate angajamentele este evaluat ca fiind unul dintre următoarele:

- Nu Există Dovezi Disponibile
- Nu A Început
- Limitată
- Substanțială
- Completă

Rezultate Timpurii

IRM evaluează nivelul rezultatelor timpurii obținute din implementare pentru fiecare angajament sau grup. Pentru a face acest lucru, IRM ia în considerare obiectivul angajamentelor, contextul național, aria de politici și dovezile privind schimbările. Indicatorul Rezultate Timpurii este determinat de profunzimea schimbării care s-a produs și de proba faptului că schimbarea va fi susținută în timp. Indicatorul de rezultate timpurii stabilește trei niveluri de rezultate:

- **Fără Rezultate Notabile:** Conform dovezilor colectate (prin cercetări documentare, interviuri, etc.), implementarea angajamentului de guvernare deschisă a condus la rezultate pozitive puține sau nule. După evaluarea activităților derulate în timpul perioadei de implementare și a rezultatelor acestora (dacă există), IRM nu a găsit schimbări semnificative către:

- îmbunătățirea practicilor, politicilor sau instituțiilor ce guvernează o zonă de politică publică sau din cadrul sectorului public, sau
 - îmbunătățirea mediului facilitator pentru construirea încrederii între cetățeni și stat.
- **Rezultate moderate:** Conform dovezilor colectate (prin cercetări documentare, interviuri, etc.) implementarea angajamentului de guvernare deschisă a condus la rezultate pozitive. După evaluarea activităților derulate în timpul perioadei de implementare și a rezultatelor acestora, IRM a găsit schimbări semnificative către:
 - îmbunătățirea practicilor, politicilor sau instituțiilor ce guvernează o zonă de politică publică sau din cadrul sectorului public, sau
 - îmbunătățirea mediului facilitator pentru construirea încrederii între cetățeni și stat.
 - **Rezultate semnificative:** Conform dovezilor colectate (prin cercetări documentare, interviuri, etc.) implementarea angajamentului de guvernare deschisă a condus la rezultate pozitive semnificative. După evaluarea activităților derulate în timpul perioadei de implementare și a rezultatelor acestora, IRM a găsit schimbări semnificative către:
 - îmbunătățirea practicilor, politicilor sau instituțiilor ce guvernează o zonă de politică publică sau din cadrul sectorului public, sau
 - îmbunătățirea mediului facilitator pentru construirea încrederii între cetățeni și stat.

Rezultatele pozitive semnificative demonstrează că așteptările clare ca aceste schimbări (așa cum sunt definite mai sus) vor fi durabile în timp.

Acest raport a fost întocmit de IRM în colaborare cu Corina Rebegea și revizuit de Jeff Lovitt, expert extern IRM. Metodologia IRM, calitatea produselor IRM și procesul de revizuire sunt supervizate de Grupul Internațional de Experti (IEP) al IRM.⁷⁸ Pentru mai multe informații, consultă pagina web a IRM⁷⁹ sau glosarul termenilor IRM și OGP.⁸⁰

⁷⁶ Pentru definiții ale termenilor OGP, cum ar fi co-crearea și angajamentele promițătoare, vezi "Glosarul OGP", Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/glossary>.

⁷⁷ IRM grupează angajamente care împărtășesc un obiectiv politic comun în timpul procesului de revizuire a Planului de Acțiune. În aceste cazuri, IRM evaluează "Potențialul pentru Rezultate" și "Rezultatele Timpurii" la nivelul clusterului. Nivelul de finalizare este evaluat la nivelul angajamentului. Pentru mai multe informații despre modul în care IRM grupează angajamentele, consultați Secțiunea IV despre Metodologie în Analiza Planului de Acțiune.

⁷⁸ "International Experts Panel," Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/about/who-we-are/international-experts-panel>.

⁷⁹ "IRM Overview," Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/irm-guidance-overview>.

⁸⁰ "OGP Glossary," Open Government Partnership.

Anexa I. Date privind Angajamentele⁸¹

Angajamentul 1: Implementarea Legii privind Accesul la Informații

● Verificabil: Da● Are o perspectivă de guvernare deschisă? Da● Potențialul rezultatelor: Substanțial	● Finalizare: Substanțială● Rezultate timpurii: Semnificative

Acest angajament este evaluat în Secțiunea II.

Angajamentul 2: Îmbunătățirea mecanismelor de consultare în luarea deciziilor

● Verificabil: Da● Are o perspectivă de guvernare deschisă? Da● Potențialul rezultatelor: Substanțial	● Finalizare: Substanțială● Rezultate timpurii: Semnificative

Acest angajament este evaluat în Secțiunea II.

Angajamentul 3: Digitalizarea Serviciilor Corecționale

● Verificabil: Da● Are o perspectivă de guvernare deschisă? Nu● Potențialul rezultatelor: Neclar	● Finalizare: Substanțială● Rezultate timpurii: Fară rezultate notabile

În cadrul acestui angajament, Ministerul Justiției a urmărit să standardizeze colectarea datelor despre persoanele deținute, arestate și condamnate pentru a îmbunătăți interoperabilitatea colectării datelor și a practicilor de gestiune ale instituțiilor penitenciare și de probațiune (ex. închisorile, poliția, instanțele, și Parchetul), deoarece unele instituții încă păstrau datele în format de hârtie. Angajamentul a acoperit o zonă importantă pentru apărătorii drepturilor omului și pentru eforturile de digitalizare din țară.

Ministerul Justiției a finalizat cinci din cele șase etape, incluzând cartografierea registrelor de date disponibile și a proceselor ce pot fi digitalizate, identificarea informațiilor ce pot fi interconectate cu alte baze de date (precum poliția și parchetul), generarea automată de rapoarte către Avocatul Poporului, procurori și Administrația Națională a Penitenciarelor referitor la cazurile de violență, suicid sau deces.

Tăierile finanțării din partea SUA au afectat anumite componente ale sistemului: definirea indicatorilor de performanță pentru sistemul de probațiune. Impulsul pentru implementare a fost pierdut din cauza fluctuației de personal din cadrul Ministerului Justiției.⁸² Implementarea a fost, de asemenea, afectată parțial de tăierea finanțării din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în ianuarie 2025, în mod deosebit cu privire la definirea indicatorilor de performanță pentru sistemul de probațiune. Acest lucru a afectat temporar guvernul, deoarece Ministerul Justiției implementa sistemul de management electronic în colaborare cu PNUD (cu finanțare SUA), Asociația Promo-LEX, un OSC, fiind de asemenea implicată în implementare.⁸³

Angajamentul 4: Transparența implementării UNCAC

- **Verificabil:** Da
- **Are o perspectivă de guvernare deschisă?** Da
- **Potențialul rezultatelor:** Modest

- **Finalizare:** Limitată
- **Rezultate timpurii:** Fără rezultate notabile

Acest angajament a avut ca scop creșterea transparenței și a participării societății civile în implementarea și auto-raportarea referitoare la evaluarea Republicii Moldova la Convenția Națiunilor Unite împotriva Corupției (UNCAC). Republica Moldova a semnat Declarația Comună privind Transparența și Includerea Societății Civile în Mecanismul de Evaluare a Implementării în timpul Conferinței Părților UNCAC din decembrie 2023. Alte activități de follow-up, incluse atât în declarație, cât și în angajamentul OGP, sunt întârziate. Numai raportul din primul ciclu de revizuire a fost publicat.⁸⁴ Societatea civilă din Moldova a criticat Centrul Național Anticorupție pentru implicarea insuficientă a OSC-urilor în monitorizarea planului național de integritate.⁸⁵ Părțile interesate au crezut că angajamentul are un scop limitat și este lipsit de suportul agențiilor relevante, cum ar fi Centrul Național Anticorupție.⁸⁶

Anti-corupția continuă să fie o prioritate pentru țară. Societatea civilă ar dori să vadă angajamente mai ferme pe politici cheie, cum ar fi divulgările de averi și interese, precum și transparența privind performanța instituțională în combaterea corupției în cadrul viitoarelor planuri de acțiune.⁸⁷

Angajamentul 5: Monitorizarea Bugetului de către OSC-uri

- **Verificabil:** Da
- **Are o perspectivă de guvernare deschisă?** Da
- **Potențialul rezultatelor:** Modest

- **Finalizare:** Completă
- **Rezultate timpurii:** Moderate

În baza acestui angajament, trei platforme de OSC-uri—cuprinzând un total de 75 de OSC-uri—au vizat sprijinirea monitorizării bugetare la nivel central și local, în contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la UE.

Toate activitățile au fost completate. OSC-urile de nivel național au oferit instruirii și educație OSC-urilor locale cu privire la consolidarea capacității lor organizaționale și a abilităților de advocacy referitoare la transparența și monitorizarea bugetară, inclusiv cu privire la bugetele cetățenești.⁸⁸ Un total de 29 de rapoarte de cheltuieli pentru autoritățile centrale și locale au fost publicate datorită acestui angajament.⁸⁹ Rapoartele au fost prezentate și discutate în mese rotunde, cu implicarea reprezentanților autorităților locale. Părțile interesate au considerat că acest angajament a fost important în rezolvarea deficiențelor legate de implicarea comunităților locale în problemele locale și nevoia de o mai mare implicare în proiectele locale și monitorizarea acestora.⁹⁰ Totuși, societatea civilă are nevoie de resurse și de dezvoltarea capacităților pentru a susține angajamentele sale cu autoritățile locale, iar această capacitate a fost o prioritate pentru Cancelaria de Stat.⁹¹

Acest angajament formează o fundație bună pentru extinderea rolului societății civile la nivel local, precum și pentru transferul de cunoștințe și comunicarea inter pares între OSC-urile la nivel național și local. Totuși, rămâne neclar cum vor fi susținute aceste eforturi. Societatea

civilă la nivel local rămâne subfinanțată și dependentă de organizații mai mari, mai bine finanțate și cu mai multă expertiză. Părțile interesate au observat că angajamentele reușite au fost acelea în care o autoritate centrală și-a asumat procesul, pe când la acest angajament conducerea a fost preluată de OSC-uri.

Unele părți interesate au menționat că municipalitatea Leova, care a participat în cadrul OGP Local, a obținut rezultate pozitive în procesele de co-creare și de participare publică și a transferat o parte din aceste lecții învățate către procesul actual de comasare voluntară.⁹² Exemple din cadrul programului OGP Local, inclusiv din afara Republicii Moldova, ar putea oferi inspirație autorităților din administrația publică centrală referitor la modul în care ar putea stimula și extinde procesele de guvernare deschisă la nivel local.

Angajamentul 6: Date Deschise pe Întregul Ciclu al Achizițiilor Publice

● Verificabil: Da● Are o perspectivă de guvernare deschisă? Da● Potențialul rezultatelor: Modest	● Finalizare: Limitată● Rezultate timpurii: Moderate

Acest angajament a presupus publicarea de date referitoare la achizițiile publice de valoare mică și instruirea funcționarilor publici, în special a specialiștilor în achiziții, pe tema deschiderii și raportării datelor privind achizițiile. Curtea de Conturi a Moldovei—instituția supremă de audit—a estimat că achizițiile de valoare mică au reprezentat 50 la sută din întreaga valoare a contractelor publice din 2020.⁹³ Achizițiile cu o valoare scăzută acoperă de obicei servicii esențiale de zi cu zi, mai cu seamă la nivel local. Aceste proceduri presupun procese necompetitive, cu praguri mai ridicate fiind introduse în 2023,⁹⁴ și un grad mai scăzut al obligațiilor de transparență, creând o lacună vizând accesul la informațiile publice.⁹⁵ Angajamentul era menit să acopere acest decalaj referitor la disponibilitatea și reutilizarea datelor: deși informațiile individuale despre contractele de achiziții publice sunt disponibile pe platforma online, este dificil să generezi rapoarte agregate și să rulezi analize.⁹⁶

Conform Hotărârii Guvernului nr. 87/2022, care a intrat în vigoare în iulie 2023, autoritățile trebuie să depună rapoarte trimestriale ce sunt publicate pe site-ul Ministerului Finanțelor.⁹⁷ Anumite părți interesate au remarcat că actuala platformă [M-tender.gov.md](https://m-tender.gov.md) nu este ușor de utilizat de oficialii din achiziții care trebuie să introducă datele.⁹⁸ Acest aspect poate face utilizarea platformei apăsătoare pentru autoritățile locale și poate împiedica soluționarea rapidă a problemelor comunitare ce necesită achiziția de bunuri sau servicii într-un mod prompt.⁹⁹ Agenția Achiziții Publice (AAP) și parteneri din societatea civilă, cum ar fi IDIS Viitorul, au format în jur de 4000 de funcționari publici și oficiali publici locali pentru a asigura o mai bună publicare și raportare vizând achizițiile de mică valoare, inclusiv despre modul de folosire a M-Tender.¹⁰⁰

Per ansamblu, acest angajament a avut rezultate timpurii moderate privind transparența. În ciuda îmbunătățirilor față de anul 2023, societatea civilă a găsit că progresul referitor la transparența achizițiilor de valoare mică este nesatisfăcător. Deși raportarea a crescut pe parcursul anilor 2024 și 2025, numai o treime dintre primării publice aceste date și unele rapoarte rămân incomplete.¹⁰¹ Mai mult decât atât, pentru cercetători este dificil să analizeze datele independent folosind M-Tender. Societatea civilă sugerează întărirea capacității AAP

pentru a monitoriza achizițiile de mică valoare, inclusiv prin crearea de îndrumare și instrumente menite să asiste procesul de monitorizare și raportare al datelor colectate.¹⁰²

În timpul proceselor de amendare a planului de acțiune în 2024, Ministerul Finanțelor a propus o etapă adițională pentru re-inginerizarea platformei electronice privind achizițiile publice. Această componentă, care are drept scop de a construi un sistem electronic nou de achiziții care să întrecă funcționalitățile actuale ale M-Tender, urmează a fi implementată cu ajutorul Băncii Mondiale.¹⁰³ Procesul vizând colecționarea propunerilor pentru noul sistem online a fost definitivat în februarie 2026, la sfârșitul perioadei acoperite de planul de acțiune.¹⁰⁴ Sistemul nou ar urma să digitalizeze întregul ciclu de achiziții, lucru ce ar îmbunătăți semnificativ gradul de transparență al proceselor de achiziții.

Societatea civilă a observat faptul că specificațiile noii platforme pot integra o compatibilitate îmbunătățită cu sistemele de contabilitate utilizate de instituțiile publice, micșorând povara raportării și ducând la generarea unor date de calitate mai bună.¹⁰⁵ Dacă se va menține în următorul plan de acțiune, guvernul s-ar putea axa spre întărirea capacității responsabililor de achiziții și către dezvoltarea unor mecanisme ce au rolul de a asigura calitatea completă și exactă a datelor raportate. De asemenea, guvernul ar mai putea lărgi perimetrul de acoperire al datelor deschise și să urmărească monitorizarea procesului de implementare al programelor (faza de execuție) pentru următorul plan.

Angajamentul 7: Un nou cadru de reglementare referitor la datele deschise și reutilizare

● Verificabil: Da● Are o perspectivă de guvernare deschisă? Da● Potențialul rezultatelor: Substanțial	● Finalizare: Substanțială● Rezultate timpurii: Moderate

Acest angajament a fost inclus în planul de acțiune la un an de la începerea perioadei de implementare. Guvernul și reprezentanții societății civile au considerat că acesta s-a corelat excelent cu restul angajamentelor. Acesta a vizat elaborarea și aprobarea cadrului normativ pentru datele deschise și pentru reutilizarea datelor aparținând sectorului public, având rolul de a transpune efectiv Directiva UE 2019/1024 referitoare la Date Deschise și Reutilizarea Informațiilor din Sectorul Public.¹⁰⁶ Sistemele de date deschise ar urma să asiste procesul de publicare proactivă a datelor publice, luarea unor decizii de politică orientate către dovezi, controlul asigurat de societatea civilă, și de asemenea la vizibilitatea din piața achizițiilor publice. Cancelaria de Stat a crezut, la rândul ei, că angajamentul respectiv se va asigura de o mai atentă supraveghere pe durata implementării.¹⁰⁷

Prima etapă a fost realizată cu succes prin validarea din martie 2025 a legii asupra datelor deschise și a reutilizării. Legea, prevăzută să își producă efectele începând din mai 2026, mandatează instituțiile publice să ofere un grad de disponibilitate a informațiilor în mod deschis, interoperabil și reutilizabil, având obiectivul transpunerii devizei „deschis încă din faza de concepție și într-un mod implicit”. Aceasta mărește spectrul reglementărilor de acces la date incluzând informațiile păstrate de entitățile sectorului public, a câtorva companii cu capital de stat (cum ar fi domeniile ca: servicii poștale, energie sau transport), și la bazele de date asociate cercetării care beneficiază de suport din partea fondurilor publice. Documentul înglobează de asemenea o definiție corectă a noțiunilor aferente datelor și sistemelor de

prelucrare dinamice, identifică un volum ridicat din perimetrul datelor de interes cu titlu gratuit, vizând totodată fixarea unui concept esențial de utilizare neîngrădită, ce autorizează suportarea taxelor numai în conjuncturi excepționale limitate și justificate. Regimul aplicabil licențierii va fi adaptat reglementărilor internaționale corespunzătoare ce se urmărește să nu determine bariere nejustificate. Mai mult, autoritățile au adoptat cerințe suplimentare conținând instrucțiuni punctuale în vederea asimilării legii, facilitând folosirea portalului cu date deschise național (data.gov.md).¹⁰⁸ Cel de-al doilea reper s-a concentrat pe crearea unui document legislativ în zona managementului datelor cu rolul de a susține integrarea acestuia actului UE – „Digital Omnibus”. Acesta este încă în faza proceselor de analiză, luându-se act de împrejurarea conform căreia UE procedează la revizuirea actelor sale din zona menționată cu sfatul către Republica Moldova de a suspenda temporar etapele de transpunere.¹⁰⁹

Părțile interesate privesc acest angajament ca pe un pas vital pentru facilitarea normelor specifice guvernării transparente, cu prioritate în ceea ce privește accesarea cunoștințelor și datelor publice.¹¹⁰ Creșterea conștientizării, educația și instruirile referitoare la noțiunea de prelucrare de date transparente împreună cu verificările vor fi instrumente esențiale pentru generalizarea mecanismelor din aria analizată.¹¹¹ Impactul viitor al prezentului demers se va afla într-o relație de dependență în raport de consultările viitoare și alte instrumente suplimentare, neintegrate în această fază de progres.

⁸¹ Note editoriale:

1. Titlurile scurte ale Angajamentelor ar fi putut fi editate pentru concizie. Pentru textul complet al angajamentelor, vă rugăm să consultați: "Planul de Acțiune Moldova 2023–2025," Cancelaria de Stat, <https://www.opengovpartnership.org/documents/moldova-action-plan-2023-2025>.
2. Pentru mai multe informații privind evaluarea proiectării angajamentelor, consultați: "IRM Action Plan Review: Republic of Moldova 2023–2025," Open Government Partnership, 1 mai 2024, <https://www.opengovpartnership.org/documents/republic-of-moldova-action-plan-review-2023-2025>.

⁸² Diana Enachi (IDIS Viitorul), interviu cu cercetător IRM, 3 februarie 2026.

⁸³ "Raport de autoevaluare," Cancelaria de Stat, 10 februarie 2026, <https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20de%20autoevaluare%20a%20implementarii%20PAGD%202023-2025.pdf>.

⁸⁴ A se vedea: <https://cna.md/ro/onu>.

⁸⁵ A se vedea: <https://www.transparency.md/apelul-societatii-civile-privind-lansarea-concursului-de-selectare-a-reprezentantilor-societatii-civile-in-grupul-de-monitorizare-al-programului-national-de-integritate-si-anticoruptie>.

⁸⁶ Iana Spinei (Transparency International Moldova), interviu realizat de un cercetător IRM, 25 februarie 2026.

⁸⁷ Spinei, interviu.

⁸⁸ Guvernul național publică anual un buget al cetățenilor, a se vedea:

<https://www.mf.gov.md/sites/default/files/Bugetul%20pentru%20cetateni%20pe%202026%20a.pdf>.

⁸⁹ A se vedea: <https://www.euromonitor.md/categorie/publicatii/rapoarte>.

⁹⁰ Viorel Rusu (Congresul Autorităților Locale), interviu realizat de un cercetător IRM, 30 ianuarie 2026.

⁹¹ Natalia Postica (Punctul de Contact OGP la Cancelaria de Stat), interviu realizat de cercetătorul IRM, 26 ianuarie 2026.

⁹² Adrian Ermurachi (Institutul pentru Politici și Reforme Europene), interviu realizat de un cercetător IRM, 25 februarie 2026.

⁹³ "Sinteza analitică a rezultatelor de audit aferente domeniului achiziții publice în perioada 2019–2020," [Analytical summary of audit results related to the field of public procurement in the period 2019–2020], Curtea de Conturi, 11 noiembrie 2021, https://www.ccrm.md/ro/sinteza-analitica-a-rezultatelor-de-audit-aferente-domeniului-achizitii-3539_92092.html.

⁹⁴ A se vedea: <https://monitorul.fisc.md/achizitiile-publice-de-mica-valoare-majorarea-pragurilor-cu-50>.

⁹⁵ Diana Enachi, "Achizițiile de valoare mica: între transparenta și eficiența," Puls Achiziții, 24 August 2021, <https://pulsachizitii.md/achizitiile-publice-de-valoare-mica-intre-transparenta-si-eficienta>.

⁹⁶ Enachi, interviu.

⁹⁷ Republica Moldova, Decizia Guvernamentală nr. 870 din 14-12-2022 privind aprobarea Regulamentului privind

Achiziții publice de valoare redusă, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134614&lang=ro

⁹⁸ Enachi, interviu.

⁹⁹ Rusu, interviu; Maria Covalciuc (Association for Efficient and Responsible Governance), interviu realizat de un cercetător IRM, 24 februarie 2026..

¹⁰⁰ "Raport de autoevaluare," Cancelaria de Stat..

¹⁰¹ Valeriu Ciorbă, "2,5 ani de Raportare Achiziții de Valoare Mică, dar transparența lipsește: miliarde de lei rămân neraportate și în zona gri," [2.5 years of Low Value Procurement Reporting, but transparency is lacking: Billions remain unreported and in the gray area], Revizia, 23 ianuarie 2026, <https://revizia.md/ro/25-ani-de-raportare-achizitii-de-valoare-mica-dar-transparenta-lipseste-miliarde-de-lei-raman-neraportate-si-in-zona-gri>.

¹⁰² Raport paralel, 2025.

¹⁰³ A se vedea: <https://www.mf.gov.md/ro/content/banca-mondial%C4%83-desf%C4%83%C8%99oar%C4%83-o-misiune-de-sprijin-pentru-eficien%C8%9Ba-achizi%C8%9Bilor-publice>.

¹⁰⁴ A se vedea: <https://mf.gov.md/ro/content/lansarea-procedurii-de-achizi%C8%9Bie-pentru-dezvoltarea-si-%E2%80%9Eersap%E2%80%9D-e-achizi%C8%9Bij>.

¹⁰⁵ Covalciuc, interviu.

¹⁰⁶ A se vedea Legea nr. 109/2025: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148946&lang=ro.

¹⁰⁷ Postica, interviu.

¹⁰⁸ Vezi Decizia Guvernului nr. 563 din 2025: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150592&lang=ro.

¹⁰⁹ Stefan Vornic (Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării), corespondență cu cercetătorul IRM, 16 martie 2026.

¹¹⁰ Ermurachi, interviu.

¹¹¹ Vlada Ciobanu (Centrul pentru Politici și Reforme), interviu realizat de un cercetător IRM, 12 februarie 2026; Nicolae Panfil (PromoLex), interviu realizat de cercetătorul IRM, 6 februarie 2026; Enachi, interviu.